

Capta. Et quia ex notificatione facta nostro Duche Crete per dictum Magistrum, habetur de discordia orta inter Turchos, et de compositione, quam idem Magister suadet fieri debet cum Orchani Turcho, ut possit comodius attendi ad 5 persecutionem aliorum Turchorum, scribatur eidem nostro capitaneo Unionis de discordia supradicta, et sibi committatur, quod consideratis omnibus considerandis pro nostro honore, scilicet dicta unio, ut credimus, firma erit, faciat similiter cum predictis dominis unionis, seu cum presidentibus armatarum ipsarum in facto dicte compositionis, tam cum dicto Orchani, quam etiam cum alijs Turchis, cum 10 quibus ipsi capitaneo nostro et dictis dominis, seu eorum presidentibus uideretur de faciendo concordiam, sicut utile uidebitur dicto capitaneo nostro pro bono unionis predicte, et conseruatione Nigropontis et Crete, et aliarum terrarum et locorum nostrorum partium Romanie. Si uero dicta unio non duraret, seu non uideretur dominis unionis predictis, seu presidentibus armatarum ipsarum, quod 15 armata unionis pro hac hyeme stare deberet in mari, propter quid idem capitaneus noster Venetijs remaneret, imperfecto negotio compositionis predicte, committatur factum dicte compositionis nostro duche et consiliarijs Crete, et baiulo et consiliarijs Nigropontis, quibus scribatur, quod similiter cum Domino Imperatore Constantinopolis, et domino Magistro Hospitalis uel cum eorum nuntijs, 20 ad hoc mandatum habentibus, si dicta unio firma erit, uel per se solos, si dicta unio non duraret, facere possint in facto dicte compositionis, tam cum dicto Orchani, quam etiam cum alijs Turchis, ut dictum est, sicut crediderint et putauerint fore opus, pro bono et conseruatione Nigropontis et Crete et aliarum terrarum et locorum nostrorum partium Romanie. Et scribatur dicto nostro capitaneo 25 unionis quod . . . . recedetur deinde occasione Venetijs remeandi, scribat nostris, duche, baiuli, et eorum consiliarijs supradictis, si dicta unio firma est, uel non, ut sciant, quem modum tenere debent in facto compositionis predicte.

28 Non o—non sinceri i—omnes alij de parte.

14

*Πρεσβεία Τιμαριούχων Κρήτης 1333.**Περί διαφόρων ἀντικειμένων.*

1^{ον} Αἴτοῦνται τὴν ἀποστολὴν χιλίων βαλλισταρίων, τεσσάρων κατέργων, δύο ἔξωπλισμένων πλοίων ἑκατὸν κωπηλατῶν ἑκάστου.

‘Απαντᾶται, ὅτι ἀποστέλλονται ἐν κάτεργον ἔξωπλισμένον μεθ’ ἵκανῆς ποσότητος βαλλισταρίων.

2^{ον} Αἴτοῦνται τρεῖς χιλιάδας ὑπερπύρων πλὴν τῶν δύο χιλιάδων, αἱ ὅποιαι προωρίσθησαν δι’ ἔξοπλισμούς, πρὸς ἀγορὰν ἵπτων.

‘Απαντᾶται, ὅτι δίδονται 2000 ὑπερπύρων εἰς δάνειον πληρωτέων εἰς δύο ἵσας ἑτησίας δόσεις.

Ταῦτα προορίζονται μόνον πρὸς ἄγορὰν ἵππων, οἵτινες μεταφερόμενοι εἰς Κρήτην θέλουσι διατεθῆ διὰ δημοπρασίας.

3ον Αἴτοῦνται ὅπως δοθῇ ἐντολὴ εἰς τὸν Δοῦκα καὶ Συμβούλους νὰ διαπραγματευθῶσι μετὰ τοῦ Τούρκου Ὁρχάν εἰρήνην, διὰ νὰ δύνανται νὰ προμηθεύωνται ἵππους καὶ ἄλλα ζῶα καὶ οἶνον.

Ἄπαντάται ὅτι διαταγαὶ ἐδόθησαν περὶ τῆς ἐνώσεως κατὰ τῶν Τούρκων καὶ ὅτι θέλουσι συμβληθῆ μετὰ τοῦ Ὁρχάν ἔὰν οἱ ἵπποται ναῖται συνεβλήθησαν καὶ οὗτοι μετ' αὐτοῦ συνάψαντες εἰρήνην.

4ον Αἴτοῦνται ἀνανέωσιν διαταγῆς περὶ ἔξοπλισμοῦ κατέργων ὑπὲρ αὐτῶν.

Ἄπαντάται ὅτι, ὅπως μὴ ἐπιβαρυθῶσι, ἀπεφασίσθῃ, ἡ ἀποστολὴ δύο κατέργων, τὰ ὅποια πληρούμενα ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν των θὰ χρησιμοποιηθῶσι πρὸς φρούρησιν τῆς νήσου.

5ον Αἴτοῦνται ὅπως γίνῃ πρόβλεψις περὶ τῶν εὐγενῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἀποδειχθέντες πιστοὶ ἀπεγυμνώσθησαν τῆς περιουσίας των, κατὰ τὴν παροῦσαν ἐπανάστασιν.

Ἄπαντάται, ὅτι λαμβανομένης ὑπ’ ὅψει τῆς πίστεως αὐτῶν ἀποφασίζεται, δι’ οὓς λόγους ἀναφέρονται, ἡ ἀποζημίωσις αὐτῶν.

6ον Αἴτοῦνται τὴν εὔρυνσιν τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Δουκὸς καὶ τῶν Συμβούλων πέραν τῶν διατασσομένων ὑπὸ τῶν ἐντολῶν των.

Ἄπαντάται ὅτι προκειμένου περὶ λήψεως μέτρων ἐν καιρῷ ἐπαναστάσεως ἔχουσι τὴν ἐλευθερίαν νὰ λαμβάνωσι τὰ μέτρα, τὰ ὅποια ἥθελον κρίνει, καὶ προστίθενται ἀρθρα τινὰ εἰς τὰς ἐντολάς των.

1333, Νοεμβρίου 16.

Fo 38to N° 287. Millesimo trecentesimo XXXIII, die XVI Nouembris.

1

Intellectis litteris de Creta missis, et ambaxata feudatorum Candide, et habita examinatione super singulis contentis in eis, consulunt sapientes, ab ambaxata pemitus inchoantes.

Quod supra primo capitulo ambaxate continente quod m ballistarij quatuor galeas apertas per pupam et duo ligna armata c. remorum quodlibet, et arma transmittamus illuc.

5

Respondeatur quod nos uigilantes ad retificationem conseruationem et augmentum ipsorum nostrorum fidelium insule, armari fecimus, unam galeam et bona quantitate ballistariorum munitam, qui ballistarij et arma et alia opportuna requisita per ducham et suum consilium, ad eos sine medio, intendimus destinare. Nec ad presens uidemus tamen propter tempus non habile, tum etiam quia ordinamus, quod due galee Crete armate pro unione ad propterea redierint, et sic factum est ut habemus, quod quantum ad illud capitulum, pro nunc aliud comode fieri possit. Verum tamen si in futuro foret expediens, cura id et alia necessaria quilibet, indesinentur intendimus et utiliter prouidere, scimus et enim, quod si presenti aliqualiter egeret ligno pro nouis mittendis per insula quod de inde poterunt se furnire pro isto tempore, pro custodia, et pro eorum tutela sicut fuit opportunum.

10

Super secundo namque capitulo continente, quod addamus III mille yperpera, ultra illa II mille yperpera que de denarijs disuarnitionum huc conduxit, et habeat

20

ambaxator et hoc solum pro emendis et conducendis equos in Candidam etc.

Respondeatur quod, optantes, quod eques solicite furniatur liberaliter eis dicta **ii mille yperpera** mutuamus, restituenda per eos, scilicet dictam Uniuersitatem, infra duos annos nostro communi incipientes in kallendas Augusti proximi, scilicet medietatem primo anno, et reliquam medietatem in secundo, cum conditione etiam sicut credimus fore intentionis omnium nostrorum fidelium predictorum, et sicut est necessarium quod quam cicius, et per meliorem modum, et breuiorem quo fieri potest, tota dicta quantitas **IIIJ mille yperperorum** in equis **30** inuestiantur et transmittantur in Candidam et ibidem dentur per ducham et suum consilium et aliter more solito per incantum.

Ad quartum capitulum de renouandum nostrum mandatum de galea armanda pro ipsis etc.

Respondeatur quod non intendentis aggrauari eosdem, sed aleuiare posse tenus iam ut est dictum ordinauimus, quod ipse galee due redirent in Candidam, ut cum ipsarum gentibus, ad suam defensionem intendere possent plenius et tutelam.

Super quinto capitulo continente, quod prouidere dignemur nobilibus Grecis, qui propter obseruantiam nostre fidelitatis sunt in ista rebellione suis facultibus spoliatis.

40 Respondeatur quod commendantes et merito fidelitatem ipsorum nobilium, ipsos tanto habere remanentibus tamen duobus capitulis commissionum ipsorum, incipientibus alterius. Item inhibemus tibi quod pigneri obligare etc. et alio. Item inhibemus tibi quod non possis cum tuis consiliarijs fare donum etc. in sua protinus firmare, saluo capitulo de prouidendo Grecis nobilibus ut supradictum **45** est, quid capitulum non obstantibus ipsis duobus capitulis debeant obseruare.

NOTA quod omnia predicta capta in bona parte et fuerunt 6 non — 5 non sinceri — et reliqui de parte.

Ad tertium uero capitulo continens quod libertas detur duche et eius consiliarijs tractandi cum Orchani Turcho concordiam pro habendo equos et alia animalia et bladum de suis partibus opportunis.

Respondeatur quod supra facto unionis et Turchorum ordinamus quedam fieri et per ipsum ducha et suum consilium quibus scribimus spetialius super insule, et per alios et nostros que redundabunt annuente domino in honorem nostrum, et bonum nostrorum ipsorum feudatorum. ¶ Uerum tamen quia sciunt nostra prohibitio non extenditur nisi ad nostros subdictos, non dubitamus quod ipse ducha et suum consilium per eorum prouidentiam scient et procurare et facere cum alijs quantum magis quod de ipsis partibus habebunt et habere poterunt et equos et alia opportuna, quid utique placet nobis uolumus cariores,

quanto ipsorum fidei constantiam erga nostrum dominium, cognouimus ampliorē. Et ideo nostro duche et suo consilio commitimus quod eis prouidere ualeant, sicut est necessarium, negotijs sic manentibus, intendentibus nichilominus procedente tempore, circa ipsorum indemnitatem et circa eorum comoda ut fuitur expendiens prouidere. 60

Et scribatur Duche et consiliarijs antedictis sibi quod detur libertas, quod non obstante puncto aliquo commissionis eorum, huius modi nobilibus providere possint, sicut sibi pro substentare ipsorum comode uidebitur conuenire. Scribatur quoque predictis nobilibus illis, scilicet quibus uidebitur eorum fidelitatem commendando sibi quod nostram gratiam et fauorem uberioris promittendo. 65

Fo^{39r} Capta. Ad sextum et ultimum capitulum, continens, quod elargare dignemur ducham et consiliarios in facto suarum commissionum etc. 70

Respondeatur quod uolentes auferi quecumque possent ipsis, et conseruationi insule preuiditum generare, intendimus, quod noster ducha et consiliarij eius cum illo consilio quid eis penes se uidebitur, propterea deputando, possint pertere et affranchare, et alia quolibet ordinare, committere et facere occasione istius rebellionis, que sibi pro honore nostro, et bono statu insule necessaria et utilia apparebunt, aliquibus casibus suorum commissionum non obstantibus que quantum in hoc duximus reuocanda. Et sic detur duche et consiliarijs in mandatis. 75

Capta. Domino autem Johanni Gradonico Quirino sapienti uidetur supra usque ad ✸ Uerum tamen, (Et post modum dicatur sic,) uidelicet. Uerum tamen de ducha et suo consilio ut conuenit considerantes, in ipsorum duche et consiliariorum relinquimus potestate faciendi super inde, scilicet ut equos et alia predicta possint habere de dictis partibus, cum domino Orchani sicut sue discretioni melius apparebit, in casu scilicet si magister Hospitalis cum illo Orchani concordiam fecerit, et aliter non. (53). 80

15

‘Ο Δούξ καὶ οἱ Σύμβουλοι Κρήτης κατεκράτησαν τὰς 3000 λίτρας γροσίων, τὰς ὅποιας ἡ κοινότης Βενετίας ἐδάνεισεν εἰς τὸν Ἱωάννην Καλλέργην. Ἡ Γερουσία ἐγκρίνουσα τὴν ἐνέργειαν ταύτην διατάσσει, δπως διὰ τῶν χρημάτων πληρωθῶσιν ὁ διτυρίτης, ὃστις ἐδόθη εἰς τὸν καπετᾶνον τῆς ἐνώσεως Μαρίνον Μοροζίνην, καὶ ἄλλαι ὀφειλαί. Διατάσσεται προσέτι ἡ ἀποστολὴ εἰς Κρήτην τῶν αἰτηθέντων ὅπλων διὰ τὸν ναύσταθμον καὶ τῶν ἄλλων ἀναγκαίων. 1333, Νοεμβρίου 16.

Fo^{39r} Millesimo trecentesimo XXXIII, die XVI Nouembris. †

Capta. Ad litteras insuper duche et consiliariorum continentis quod reitinnebunt illas libras IIJ mille grossorum quas mutuabamus de bonis nostri communis Johanni Kalergi etc. Rescribatur eisdem quod placet nobis, quid inde fecerunt, et sumus contenti quod ipsas teneant et pro solutione biscoti dati ut scripserunt 5

